

Kadernota Integraal veiligheidsbeleid 2019 - 2022

Inleiding

Het gaat goed met de veiligheid in Gouda, maar er is ook in de komende tijd nog genoeg te doen. In de periode 2015 - 2018 is de veiligheidssituatie verbeterd. Het aantal woninginbraken daalde flink (-28%), er zijn fors minder meldingen Jeugdoverlast (-23%), minder geweldsincidenten (-16%) en minder meldingen burenruzie (-3%).

Een integrale veiligheidsaanpak, met aandacht voor preventie, zorg en repressie, is van belang voor inwoners en bezoekers. Het college wil dat inwoners van Gouda wonen en opgroeien in een veilige omgeving. Een respectvolle omgang van burgers met elkaar en met iedereen die een publieke taak vervult staat daarin centraal. Dit start met een besef van eigen verantwoordelijkheid van burgers voor anderen, de gemeenschap en de omgeving waarin men leeft. Er is aandacht voor preventie voor die buurten en hulpverlening voor gezinnen waarbij dat niet vanzelfsprekend goed gaat, maar repressieve maatregelen worden ook ingezet wanneer dat nodig is.

In deze nieuwe Kadernota ligt de focus op een drietal prioriteiten:

1. Door de aanpak van jeugdcriminaliteit de woninginbraken verder omlaag brengen. De aanpak van jeugdcriminaliteit bestaat ook uit de aanpak van drugsproblemen en radicalisering;
2. Stad weerbaarder maken tegen ondermijning;
3. Woonoverlast en overlast door personen met verward gedrag aanpakken.

In de afgelopen periode zijn er goede resultaten geboekt door de inzet van alle veiligheidspartners samen en is de samenwerking met de partners op zorg goed op gang gekomen. Ook in de komende periode zetten de veiligheids-partners zich in voor een veilige en sterke stad, waar bewoners zich veilig voelen.

Criminaliteit en hinderlijke overlast worden onverminderd stevig aangepakt. Het aantal unieke veelplegers en overlast-gevers is weliswaar beperkt, de uitstraling op de stad en de uitwerking voor de omgeving van deze daders kan soms erg groot zijn. Gemeente, politie, Openbaar Ministerie en andere veiligheids-partners zetten alle middelen in om dit gedrag een halt toe te roepen.

Ieder jaar wordt er een jaarplan gemaakt, het Actieplan veiligheid, waarin de inzet en de maatregelen voor dat jaar uitgewerkt worden, inclusief meetbare indicatoren.

' Een integrale veiligheidsaanpak, met zowel aandacht voor preventie als repressie is van belang voor inwoners en bezoekers'.

2. Coalitieakkoord en uitgangspunten

Het veiligheidsbeleid sluit aan op de onderstaande aandachtspunten uit het coalitieakkoord Nieuwe Energie voor de periode 2018-2022, de landelijke veiligheidsagenda en het regionaal beleidsplan. Daarnaast beschrijft dit hoofdstuk welke uitgangspunten in de aanpak centraal staan.

Aandachtspunten uit het coalitieakkoord die verwerkt zijn in deze kadernota

- Betrek bewoners op wijk- en buurtniveau bij het veiligheidsbeleid, waardeer initiatieven
- De middelen voor leefbaarheid, woninginbraken en ondermijning worden structureel aangevuld
- Ten aanzien van jeugdcriminaliteit en jeugdoverlast geldt dat de aanpak van grenzen stellen en perspectief bieden gecontinueerd wordt
- Het jongerenwerk moet een effectief onderdeel zijn van de veiligheidsaanpak, met een focus op preventie en jongere jeugd
- Zoek een evenwichtige mix van preventie en repressie
- Ondermijning moet aangepakt worden, met name fraude met vastgoed en toepassen van bibob-onderzoek
- We maken ons hard voor de lobby gericht op rijksmiddelen voor ondermijning
- Prostitutiebeleid wordt geëvalueerd, bestrijden van mensenhandel in brede zin is van belang
- De overheid heeft een beschermende rol bij radicalisering en extremisme: de samenleving en individuen weerbaar maken

- Ook andere vormen van extremisme en haat willen we aanpakken
- Softdrugsbeleid: geen blowverbod, geen wietteelt experimenten, het maximale aantal coffeeshops blijft gehandhaafd op vier.
- De mogelijkheid van vuurwerkvrije zones wordt onder de aandacht gebracht

Uitgangspunten in de veiligheidsaanpak

Informatiegestuurd en datagedreven

Voor een goede aanpak moeten de veiligheidspartners weten wat er speelt in de stad. Die kennis is aanwezig bij de professionals op straat, vanuit hun contact met bewoners en ondernemers. Daarnaast geven cijfers inzicht in de aard en omvang van problemen. Door actuele monitoring van de cijfers, aangevuld met verhalen en ervaringen van bewoners en professionals die werken in onze stad, kan iedereen goed geïnformeerd zijn werk doen. In de komende periode versterkt de gemeente deze werkwijze bij alle prioriteiten en worden best practices uit het land toegepast in Gouda.

De burger heeft een eigen verantwoordelijkheid

De veiligheid in Gouda is een gedeelde verantwoordelijkheid. Alle partijen in de veiligheidsketen hebben hun eigen expertise en verantwoordelijkheid. Zij krijgen de ruimte en de juiste stimulans om deze in te zetten. Naast de professionele partners betreft dit ook de inwoners van Gouda. De meeste inwoners en ondernemers zijn uitstekend in staat binnen hun eigen netwerk problemen op te lossen. Met name als het gaat om het nemen van voorzorgsmaatregelen zoals op het terrein van woninginbraken zijn burgers als eerste zelf aan zet. Met elkaar de ogen en oren van de buurt vormen, verdachte situaties melden, het huis goed beveiligen en afsluiten en elkaar aanspreken; het draagt allemaal bij aan het versterken van de veiligheidssituatie en bewonersbetrokkenheid in de stad, in de wijk en in de buurt.

Bewonersparticipatie

Bewoners en ondernemers worden actief betrokken bij het veiligheidsbeleid. Bijvoorbeeld door de inzet van Buurt Bestuurt, spreken bewoners in specifieke eke buurten direct met de betrokken partners over de aanpak van lokale problemen en nemen bewoners daar ook zelf hun verantwoordelijkheid in. Met de (nog in te stellen) jaarlijkse veiligheidsprijs wordt eigen initiatief van bewoners op het gebied van veiligheid beloond. De wijkagent en de gebiedsregisseur zijn aanspreekpunten voor bewoners.

Integrale samenwerking

De nadruk lag in de afgelopen periode al op een mix van preventie en repressie, maar zal in de komende periode nog nadrukkelijker komen te liggen op de samenwerking met de zorgpartners. Zowel in de praktijk, beleidsmatig, als bestuurlijk wordt de afstemming gezocht tussen zorg en veiligheid en kijken alle partijen over de grenzen van het veiligheidsdomein heen. Naast het zorgdomein raakt veiligheid ook aan de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte, aan verkeersveiligheid, het afvalbeleid, het onderwijs, het economisch klimaat, toeleiding naar arbeid en diverse andere terreinen. Het tegengaan van onveiligheid is daarom bij uitstek een integrale opgave.

Communicatie

Voorlichten en informeren over leefbaarheid en veiligheid is een taak van de gemeente. De veiligheidsbeleving loopt soms niet parallel met de daadwerkelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen. Het college wil transparant zijn over de veiligheidssituatie in de stad. Onder andere via social media laat de gemeente meer zien en horen over wat er speelt en gebeurt.

Landelijk en regionaal veiligheidsbeleid

Prioriteiten uit het Regionaal beleidsplan 2019-2022 van de Eenheid Den Haag:

- Aanpak van (contra)-terrorisme, extremisme en radicalisering (CTER)
- Aanpak van cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit
- Aanpak van (huiselijk) geweld
- Aanpak van High Impact Crimes
- Aanpak van overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen/netwerken
- Aanpak van ondermijning
- Aanpak van overlast en/of criminaliteit door personen met verward gedrag

De landelijke Veiligheidsagenda 2019-2022 van het Ministerie van Justitie en Veiligheid:

- Aanpak ondermijnende criminaliteit
- Aanpak mensenhandel
- Bestrijding cybercriminaliteit, incl. online seksueel kindermisbruik

3. Uitkomst evaluatie

Onderzoeks-en adviesbureau DSP groep heeft op verzoek van de gemeente een onderzoek uitgevoerd naar het resultaat en de effectiviteit van het gevoerde beleid in de afgelopen vier jaar. Voor het onderzoek is gesproken met een grote groep professionele partners, met raadsleden en met bewoners. Tevens heeft DSP inzicht geboden in de ontwikkeling van veiligheidssituatie en heeft zij een advies uitgebracht over nieuwe veiligheidsprioriteiten. Het integrale rapport is aan de raad beschikbaar gesteld en is te vinden op www.gouda.nl/ris.

De belangrijkste bevindingen uit het rapport (integrale tekst overgenomen van pag. 47)

De veiligheidssituatie in de gemeente Gouda lijkt in grote lijnen onder controle. De gemeente zet breed in op verschillende veiligheidsproblemen. De beleidsdoelen zijn in 2017 niet allemaal gehaald, maar hierbij geldt de kanttekening dat deze bewust ambitieus zijn geformuleerd om de stakeholders scherp te houden. Daarbij geldt ook dat je nooit tevreden kunt zijn op dit beleidsterrein: elke inbraak is er één teveel. Veel van de ingezette maatregelen zijn volgens de literatuur bewezen effectief, maar niet allemaal. Ook is er in Gouda een hang naar dadergerichte maatregelen en krijgen potentiële slachtoffers en de omgeving minder aandacht. Op deze punten valt de komende jaren winst te boeken.

Een aantal wijken in Gouda heeft een relatief hoog risicoprofiel, maar in andere gemeenten zijn wijken te vinden met een stuk hoger risicoprofiel. Opvallend is het relatief grote aandeel bewoners met een Marokkaanse achtergrond voor zowel de gemeente als de wijken. Zoals we eerder toelichtten kan de aanwezigheid van verschillende (etnische) bevolkingsgroepen de sociale controle binnen buurten aantasten en kan een buurt daardoor kwetsbaarder worden voor criminaliteit. Verder blijkt uit CBS-cijfers dat personen met een Marokkaans-Nederlandse achtergrond relatief vaak als verdachte van een misdrijf wordt geregistreerd. We hebben geen signalen gehoord dat deze specifieke eke Goudse wijken in de praktijk een slechte ontwikkeling doormaken op het gebied van veiligheid.

Uit de analyse van de huidige veiligheidssituatie komt geen verontrustend beeld. Wel zijn er verontrustende signalen die niet door cijfers onderbouwd (kunnen) worden. Zo geven verschillende respondenten aan een verschuiving onder criminele jeugd waar te nemen van HIC-delicten naar drugsriminaliteit. Deze (vermoede) verschuiving zien we ook in andere steden, het beeld van Nederland als narcostaat waarbinnen jongeren een lucratieve criminele carrière kunnen maken vindt steeds meer gehoor. In dat beeld valt ook ondermijning door drugsriminaliteit, ook daarover zijn zorgen in Gouda. Als laatste bestaan er zorgen over terugkeerders, cybercrime en polarisatie.

Toelichting bij het advies (integrale tekst overgenomen van pag. 60-62 uit het rapport)

Aanpak jeugdcriminaliteit

Jeugdcriminaliteit wordt gezien als een centraal veiligheidsprobleem in de gemeente. Door het grote aandeel inwoners met een Marokkaanse achtergrond en door de oververtegenwoordiging in politieregistraties staat de criminaliteit onder Marokkaans-Nederlandse jongeren hierin centraal. Marokkaans-Nederlandse risicojongeren kunnen ook vatbaar zijn voor radicalisering. Ook op dit gebied zijn er zorgen om nieuwe aanwas. Er zijn signalen in het land dat geradicaliseerden steeds vaker samenwerken met criminele netwerken, hierdoor kan het onderscheid tussen deze twee beleidsthema's vervagen. Radicalisering hangt volgens de betrokkenen in Gouda sterk samen met polarisatie. In Gouda komt het bijv. voor dat groepen kinderen of jongeren tegenover elkaar staan en elkaar uitsluiten, zoals in speeltuinen of op scholen.

Uit dit onderzoek komt het sterke vermoeden dat er onder criminele jongeren een verschuiving is van woninginbraken naar drugscriminaliteit (met bijbehorende drugsoverlast). Dit hangt uiteraard samen met ondermijning door het illegale drugscircuit. Extra aandacht is nodig om deze verschuiving verder te onderzoeken en ondertussen is het niet verstandig de prioriteit woninginbraken af te schalen. Dit omdat de daling van dit delict pas recent is ingezet, omdat mensen in Gouda nog relatief vaak slachtoffer worden van deze high impact crime en omdat de politie aangeeft dat door de blijvende verhoogde inzet voorkomen kan worden dat er nieuwe aanwas komt voor dit delict en er dan een duurzaam resultaat geboekt kan worden. De Top60 aanpak heeft hierbij een centrale rol.

Zorg en veiligheid m.b.t. jeugdcriminaliteit

Binnen dit thema is de samenwerking tussen zorg en veiligheid van groot belang. Vanuit veiligheid wordt de noodzaak gezien meer aan de voorkant (lees: preventief) op te treden bij risicojongeren of risicogezinnen en zo veiligheidsproblemen te voorkomen. De pilot met het Preventief Interventie Team (PIT) illustreert deze behoefte. Er zijn ook zorgen over kwetsbare jongeren, bijvoorbeeld jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB). Dit zijn jongeren die mogelijk in het veiligheidsdomein voor

problemen zorgen, maar de aanpak ligt grotendeels in het zorgdomein. Nauwe samenwerking is dus van belang.

- Wij adviseren jeugdcriminaliteit als prioritair thema te benoemen en daarbij extra aandacht te geven aan Marokkaans-Nederlandse risicojongeren. We raden hierbij aan het begrip 'jeugd' breder te trekken naar in ieder geval 23 jaar. Binnen dit thema zien wij drie prioriteiten: woninginbraken, drugscriminaliteit en radicalisering/polarisatie.

Aanpak ondermijning mét focus

Er is geen heldere definitie van het begrip ondermijning. De VNG zegt hierover: 'De meeste gemeenten definiëren ondermijning een stuk breder dan als synoniem voor georganiseerde criminaliteit alleen. Het gaat bij ondermijning juist ook om de netwerken die achter de georganiseerde criminaliteit liggen, de antidemocratische sentimenten in de samenleving, de vermenging van de boven- en onderwereld en de weerbaarheid van de overheid.'

Sinds 2017 is ondermijning in het Actieplan opgenomen als een prioriteit voor de gemeente Gouda. In de afgelopen twee jaar heeft Gouda ondermijning op vier sporen aangepakt. Betrokkenen geven aan dat de aanpak nog relatief pril is en dat er bij de aanpak van ondermijning een lange adem nodig is. Daarom is extra aandacht de komende jaren noodzakelijk.

Zorg en veiligheid i.r.t. ondermijning

Er bestaan veel verhalen over criminele netwerken die (kwetsbare) groepen in de samenleving beïnvloeden, mede door in 'het gat' te springen dat de terugtrekkende verzorgingsstaat achterlaat. Burgers voelen zich in de steek gelaten en zijn vatbaar voor de invloed van criminele netwerken. Het sociaal domein heeft op verschillende manieren te maken met ondermijning, bijvoorbeeld met fraude, maar ook ligt er een rol bij het voorkomen dat mensen zich door de overheid in de steek gelaten voelen.

- Ondermijning blijft prioriteit. De vier sporen geven focus aan de aanpak en worden behouden. Daarbij wordt expliciet de relatie gelegd met jeugdcriminaliteit.

Aanpak sociale overlast

De ambulantisering van de zorg heeft landelijk als gevolg dat er steeds meer kwetsbare doelgroepen (denk hierbij aan personen met verward gedrag, ouderen, dak- en thuislozen, statushouders, personen met een verslavingen zorgmijders) in de wijken wonen. Hierdoor neemt de kans op sociale overlast, waaronder woonoverlast, toe. Omdat dit gaat om overlast in of nabij de eigen woning is dit voor de slachtoffers vaak ook ingrijpend. In Gouda zijn de meldingen van burenruzies en conflictbemiddeling het afgelopen jaar toegenomen. De (ervaren) toename van Oost-Europese migranten en bijhorende woonoverlast draagt hier mogelijk aan bij.

Zorg en veiligheid i.r.t. sociale overlast

Ook in dit thema komen het veiligheidsdomein en het sociaal domein samen. Gevaarlijke situaties en andere incidenten worden door de afdeling veiligheid opgepakt, hierdoor heeft de afdeling een actieve signaalfunctie richting de rest van de organisatie. Door het thema sociale overlast ook in het veiligheidsdomein tot prioriteit te benoemen moet er ruimte ontstaan om de samenwerking tussen zorg en veiligheid zowel op wijk- als op stedelijk niveau te intensiveren.

- Ons advies is sociale overlast tot prioriteit te benoemen.

Schematische weergave van de Goudse veiligheidsprioriteiten

4. Prioriteiten Gouda 2019 - 2022

In 2019 - 2022 staan de volgende prioriteiten centraal:

1. Aanpak jeugdcriminaliteit: woninginbraken, drugscriminaliteit, radicalisering
2. Tegengaan ondermijning
3. Aanpak sociale overlast

Zorg & veiligheid

Voor alle prioriteiten geldt dat er al intensief wordt samengewerkt tussen de domeinen van zorg en veiligheid. Een goede, integrale aanpak start met een focus op preventie, voorkomen is immers beter dan genezen. Vroegtijdig signaleren van problematiek bij kinderen kan veel schade voorkomen. Kinderen die opgroeien in risicogezinnen, omdat een broer of familielid criminele activiteiten ontplooit, verdienen het om hiertegen beschermd te worden. Andersom is het van belang dat ouders weerbaar genoeg zijn tegen kinderen die criminele activiteiten willen ondernemen. Hiervoor moet de gehele keten samenwerken en afspraken maken over doorzettingskracht en escalatieafspraken.

Ook op het gebied van ondermijning geldt dat met name kwetsbare burgers risico's lopen. Het voorkomen van multi-problematiek levert op die manier ook een bijdrage aan het tegengaan van ondermijning.

Op het gebied van sociale overlast is de samenwerking met het zorgdomein als vanzelf aanwezig. Het zwaartepunt van de aanpak ligt immers in het sociaal domein. In het geval van extreme overlasterisituaties is het veiligheidsdomein aan zet. Om radicalisering en polarisatie te voorkomen onderhoudt de gemeente relevante netwerken in de stad. Om het onderwerp bespreekbaar te maken en te houden werkt de gemeente samen met gesprekspartners aan het organiseren van activiteiten en dialogen. Ouders ontvangen gerichte opvoedondersteuning en kwetsbare jongeren ontvangen weerbaarheidstraining.

In 2019 wordt verkend of en zo ja, hoe het Veiligheidshuis Hollands Midden zich kan door ontwikkelen tot een Zorgen Veiligheidshuis. In een Zorg- en Veiligheidshuis zal de nadruk nog sterker komen te liggen op een nauwe samenwerking tussen het sociaal domein, het zorgdomein en het veiligheidsdomein. In een meerderheid van de complexe casussen is namelijk sprake van zowel sociale, zorg- als veiligheidsproblematiek. Voor effectieve zorgverlening aan deze groep is expertise nodig, die deels op lokaal niveau en deels op regionaal moet worden georganiseerd. Concreet wordt beoogd om het Zorg- en Veiligheidshuis te vormen door een samengaan van de sector Maatschappelijke zorg (o.a. Meldpunt Zorg en Overlast) en Veilig Thuis van de RDOG en het Veiligheidshuis Hollands Midden.

Aanpak Jeugdcriminaliteit: focus op woninginbraken, drugscriminaliteit, radicalisering

Het advies van DSP om jeugdcriminaliteit als prioriteit te benoemen voor de komende periode neemt het college over. Dit betreft in eerste instantie iedere jeugdige die risico loopt op afglijden naar crimineel gedrag, als ook jongeren die zich daadwerkelijk schuldig maken aan strafbare feiten. Er gaat extra aandacht naar Marokkaans-Nederlandse jongeren, die we in verschillende vormen van problematisch gedrag terugzien. In de Top60 is deze doelgroep bijvoorbeeld stevig vertegenwoordigd. Deze focus vraagt om een integrale aanpak, liefst in samenwerking met de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap(en) in Gouda. Zowel met betrekking tot de aanpak als vooral ook gericht op het voorkomen van problemen en het wegnemen van belemmeringen die Marokkaans-Nederlandse jongeren ervaren in de stad (samenwerking met integratiebeleid).

In het Veiligheidshuis wordt casuïstiek aangepakt in de Top60, het focusoverleg en de nazorg voor ex-gedetineerden en casuïstiek rondom radicalisering. De gemeente en de andere veiligheidspartners worden nauw betrokken in de plannen van aanpak en hebben daarnaast een eigenstandige rol in de aanpak van deze jongeren. In de komende periode ligt de nadruk dus zowel op preventie en zorg als op repressie, zoals in het coalitieakkoord opgenomen staat.

Woninginbraken

Een beperkt aantal jongeren is verantwoordelijk voor een groot deel van de woninginbraken in de stad. Hierbij is de groep van Marokkaans-Nederlandse jongeren oververtegenwoordigd. In de komende jaren wordt de focus op de ouders geïntensiveerd om zo de criminaliteit verder terug te dringen. In de Top60 staan tussen de 60-70 jongeren waarvan de grootste groep tussen de 21-25 jaar is. De Top60 jongeren zijn zowel actief in het plegen van woninginbraken als in de drugshandel. Woninginbraak wordt door de politie gezien als instap in een criminele carrière.

Naast de bovengenoemde aanpak van ouders zetten gemeente, politie en andere partners ook in op het voorkomen van inbraak door het subsidiëren van inbraakwerende maatregelen (m.n. hang- en sluitwerk), het stimuleren van privaat cameratoezicht en het verstrekken van gericht preventieadvies aan bewoners. De meldingsbereidheid wordt op diverse manieren gestimuleerd, ook het melden bij Meld Misdaad Anoniem en bewoners worden op hun eigen verantwoordelijkheid gewezen in bijv. het goed afsluiten van de woning. De fysieke omgeving wordt daarbij niet uit het oog verloren: met het

snoeien van groen, verlichting en het afsluiten van achterpaden worden hotspots veiliger gemaakt. Iedere afdeling binnen de gemeente die zich bezighoudt met de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte wordt nadrukkelijk gevraagd hier een bijdrage aan te leveren. De beoogde, ambitieuze daling van het aantal woninginbraken met 10% per jaar wordt ook in de komende jaren gehandhaafd.

Drugsproblematiek

De aanpak op jeugdcriminaliteit bestaat uit een mix van maatregelen op het individu (begeleiding, inzet stadsmarinier, Top60) en op de groep (groepsscans, meidengroepen, toezicht door stadstoezicht en politie), en is zowel preventief (jongerenwerk, risicojongerenoverleg, contact met het onderwijs) als repressief (bestuurlijke maatregelen, aanpak heling). Uit twee recente groepsscans die door politie en gemeente gehouden zijn in Goverwelle en Korte Akkeren komt het beeld naar voren van een netwerk van harde kern jongeren met daaromheen een schil van overlastgevende jongeren. Een deel van dit netwerk heeft inkomsten uit drugshandel. Om goed zicht te krijgen op de omvang van de drugshandel door Goudse jongeren wordt in 2019 een verdiepend onderzoek uitgevoerd en op basis daarvan wordt de aanpak doorontwikkeld. Naast drugshandel gaat het hierbij ook om drugverslaving onder deze jongeren. Door communicatie met de buurt, nadat een hennepkwekerij in een woning of bedrijfspand is aangetroffen, worden bewoners bewust gemaakt van de problematiek.

Radicalisering

De gemeente blijft zich inzetten op voorlichting aan en bewustwording van haar inwoners als het gaat om de gevaren van radicalisering en extremisme. Dit gebeurt op verschillende niveaus. Zo zijn er allerlei samenwerkingen met invloedrijke en betrokken bewoners en organisaties in de stad en vindt er een structureel overleg plaats tussen de drie moskeeën van Gouda en de burgemeester. Vanuit het netwerk worden verschillende activiteiten in de stad georganiseerd. Via de persoonsgerichte aanpak wordt het bestaande netwerk in beeld gebracht en gehouden, maar wordt ook ingezet op het voorkomen van nieuwe aanwas. Hierbij geldt een integrale benadering en wordt samengewerkt met diverse organisaties in het sociaal domein en het veiligheidsdomein. Naast het voorbereid zijn op mogelijke terugkeerders wordt de komende periode ook breder ingezet op het voorkomen en tegengaan van problematisch gedrag dat ondermijnend kan zijn voor de democratische rechtsstaat.

Polarisatie

Lokale en (inter)nationale spanningen tussen bevolkingsgroepen geven een toenemende kans op polarisatie in de samenleving. Ook in sommige Goudse buurten worden deze signalen gehoord. Er is dan met name sprake van onbegrip tussen bewoners in een straat of spanningen rondom gebruik van de openbare ruimte of speelplekken. Momenteel worden op pilot-basis diverse maatregelen genomen om op buurtniveau polarisatie te voorkomen en tegen te gaan. De activiteiten van Goudse aanhangers van extreem-links of extreem-rechts gedachtengoed worden gemonitord door politie en jongerenwerk. In 2019 wordt de omvang nader geanalyseerd en geduid. Op dit moment is er een zeer gering aantal personen in beeld bij politie.

Doelen Aanpak Jeugdcriminaliteit: focus op woninginbraken, drugscriminaliteit, radicalisering:

- Dalende lijn van het aantal woninginbraken behouden: streven naar daling van 10% per jaar
- Ontwikkelen plan van aanpak op drugshandel na uitvoeren verdiepend onderzoek in 2019
- Voorbereid zijn op terugkeerders uit strijdgebieden
- Monitoren extremistische netwerken middels persoonsgerichte aanpak
- Tegengaan van polarisatie tussen diverse bevolkingsgroepen en individuen
- Preventieve inzet op risicojongeren door inzet PIT
- Veiligheidsdomein en zorgdomein werken samen waar nodig volgens het principe 1g1p1r (1 gezin, 1 plan, 1 regisseur)
- Informatiedeling over signaleren risicogedrag jeugd is op orde.

Tegengaan ondermijning: 4 sporen

Sinds 2017 is in Gouda de aanpak om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan geprioriteerd. Het is een maatschappelijk probleem wanneer de onderwereld en de bovenwereld zich met elkaar vermengen. De Goudse integrale aanpak bestaat uit de volgende 4 sporen: knooppunten, hennepsteelt en drugshandel, criminele netwerken en bestuurlijke ondermijning. Deze ingezette lijn wordt voortgezet, met extra focus op de link met jeugdcriminaliteit.

Zoals in het coalitieakkoord staat beschreven heeft Gouda zich hard gemaakt om in aanmerking te komen voor financiering uit de landelijke ondermijningsbudgetten. Inmiddels is duidelijk dat Gouda in aanmerking komt voor extra gelden op het gebied van ondermijning. Enerzijds wordt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Interbestuurlijk Programma) een deel van de initiatieven financieel ondersteund die ingezet worden om de weerbaarheid te vergroten (pijler 4). Uit de weerbaar-

heidsscan² blijkt dat er in Gouda een goede basis is, maar dat er ook nog veel vragen zijn over juridische bevoegdheden, informatiedeling, verantwoordelijkheden, taken, middelen en capaciteit. Hierop zal dan ook ingezet worden de komende periode. Ook bewoners en ondernemers moeten weerbaar gemaakt worden tegen de verleidingen van ondermijnende criminaliteit.

Anderzijds heeft de gemeente een voorstel ingediend voor financiële ondersteuning bij het project Aanpak van Criminele families en het project Gezonde Horeca vanuit het Ondernijingsfonds van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

De aanpak van criminele families heeft als doel om criminaliteit tegen te gaan en de intergenerationele overdracht van overlastgevend en crimineel gedrag binnen de familie te beëindigen. Een groot deel van de acties die op deze

families zijn uitgezet zijn generiek te gebruiken. Dit wil zeggen dat de acties ook onderdeel zullen zijn van de aanpak van een volgende familie. Daarvoor is de inhuur van een casushouder bij het Veiligheids-huis Hollands Midden cruciaal gebleken. Ook is het effectief gebleken om jongeren, maar ook (sub)fa-milies die permanent uit de criminaliteit willen blijven, een vorm van trajectbegeleiding aan te bieden.

'De ingezette lijn op ondermijning wordt voortgezet, met extra focus op de link met jeugdcriminaliteit'.

Voor het uitvoeren van controles (in gesprek gaan, kleine controles en observaties) en het opbouwen van een netwerk rondom de horecagelegenheden is er grote behoefte aan een Buitengewoon Opsporingsambtenaar die zijn of haar tijd volledig aan (de doelstelling van) het project Gezonde Horeca kan wijden. Het verbeteren van beleid en procedures ten aanzien van malafide horeca is eveneens een onderdeel van het project.

Zie schematische weergave van de aanpak in bijlage A

Doelen tegengaan ondermijning:

- Meer barrières opwerpen ter voorkoming van ondermijning door aanpak van knooppunten en inzet Bibob
- Het schakelteam duidt op effectieve wijze de binnenkomende signalen
- Het beperken van instroom en het bevorderen van uitstroom van leden van criminele netwerken
- Weerbaarheid van bestuur en organisatie tegen ondermijning versterken door o.a. training

Aanpak sociale overlast: focus op woonoverlast en overlast door verwarde personen

De afgelopen jaren is het aantal meldingen over conf ictbemiddeling en burenruzie en de meldingen over overlast door personen met verward gedrag sterk wisselend. Na een daling in 2016 zijn de cijfers weer gestegen wat betreft het aantal meldingen personen met verward gedrag en wat betreft meldingen burenruzies. Er wonen meer kwetsbare doelgroepen in de wijken en dit vraagt soms veel van de omwonenden. Veelal is er sprake van concentratie van problematiek in de woningen met goedkope huur. Met name extreme gevallen van woonoverlast zijn zeer ingrijpend voor omwonenden:

"Woonoverlast is hinder die in, vanuit en rondom een woning kan worden veroorzaakt. De overlastgever en of degenen voor wie hij verantwoordelijk is vertonen overlastgevend gedrag en of laten juist na bepaald gedrag te vertonen waardoor een onplezierige ervaring bij omwonenden wordt veroorzaakt. Denk daarbij aan: geluidsoverlast, fysieke verloedering, vervuiling, intimiderend gedrag, brandgevaar en drugsoverlast"

Bron: www.hetccv-woonoverlast.nl

De burgemeester beschikt over bevoegdheden om in te grijpen wanneer de openbare orde in het geding is. In de APV zal in 2019 een artikel opgenomen worden om een gedragsaanwijzing te mogen geven in het geval een bewoner ernstige en herhaaldelijke overlast veroorzaakt vanuit een woning. De woningcorporaties zijn bevoegd om een huurder een gedragsaanwijzing op te leggen. Naast bestuurlijke maatregelen wordt preventief buurtbemiddeling ingezet om escalatie te voorkomen. Met buurtbemiddeling wordt een groot deel van problemen in een vroeg stadium opgelost. Samen met de woningcorporaties, wijkagenten, sociaal team, GGZ en GGD wordt casuïstiek aangepakt en vinden schouwen plaats. De zorg- en veiligheidspartners streven ernaar om de overlast hanteerbaar te houden. Bij de extreme overlastsituaties zijn de veiligheidspartners aan zet, maar de inzet is met name gericht op het voorkomen van escalatie. Het meldpunt Zorg en Overlast is een eerste aanspreekpunt voor meldingen en coördineert vervolgens de benodigde inzet.

2) Uitgevoerd door onderzoeksbureau Van Aetsveld in 2018

Doelen aanpak sociale overlast:

- Er is een door alle ketenpartners afgestemde aanpak bij alle voorkomende extreme woonoverlast-situaties
- Het verminderen van recidive van overlastgevers door het bieden van de juiste zorg en begeleiding
- De gemeente benut de maatregelen ter handhaving van de openbare orde en de APV

5. Toezicht en handhaving

Visie: Stadstoezicht zorgt voor een leefbare en veilige stad door het handhaven van de wet- en regelgeving in de openbare ruimte. Het doel is dat iedereen zich aan de regels houdt.

Toezicht en handhaving zijn de afgelopen jaren steeds meer ingebed in het integraal veiligheidsbeleid. Het werkveld van toezicht en handhaving is volop in beweging. Diverse ontwikkelingen maken dat er behoefte is aan een duidelijke visie op toezicht en handhaving. Zo trekt de Nationale Politie zich verder terug uit de lokale veiligheidsaanpak, wordt er door de Goudse samenleving een groter beroep gedaan op toezicht en handhaving en is de gemeentelijke organisatie volop in ontwikkeling.

Buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) hebben een steeds belangrijkere rol. Zij zijn zichtbaar op straat en treden zo nodig op om buurten en wijken veilig en leefbaar te maken én te houden. De boa heeft zich in de afgelopen jaren meer en meer ontwikkeld tot een professionele handhaver. Deze rol wil de gemeente Gouda de komende jaren verder professionaliseren. De boa is een gemeentelijke handhaver in de breedste zin van het woord.

Stadstoezicht levert een bijdrage aan een leefbare en veilige stad. Het toezicht houden en handhaven van de wet- en regelgeving in de openbare ruimte is daarbij nodig. Daarbij is het van groot belang dat de regels die democratisch zijn opgesteld ook worden nageleefd. De handhavers zien toe op de naleving van zowel gemeentelijke als landelijke regelgeving. Met als doel het voorkomen of signaleren van overtredingen om alledaagse ergernissen van inwoner(s) en bezoeker(s) aan te pakken.

Stadstoezicht werkt intensief samen met de politie en andere ketenpartners. De gemeente Gouda wil de samenwerking met de ketenpartners verder ontwikkelen en meer gezamenlijk inzetten op veiligheids-thema's. Actuele thema's waarbij de handhavers vaker betrokken wordt, zijn bijvoorbeeld ondermijning en aanpak jeugdoverlast. De verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde blijft primair bij de politie. De boa's hebben een signalerende en informerende rol en wisselen informatie uit met de politie.

De rol die de handhaver van Stadstoezicht hierin heeft:

- De handhaver houdt toezicht door het voorkomen of signaleren van overtredingen in de openbare ruimte. Hij heeft met name een bestuursrechtelijke taak, naast de strafrechtelijk taak van de politie;
- De handhaver en politie werken vanuit hun eigen rol, op basis van gelijkwaardigheid, aan de veiligheid en leefbaarheid van stad en wijk;
- De handhaver helpt om alledaagse ergernissen van bewoner en bezoeker te voorkomen of verhelpen.

Hieronder enkele thema's waar de toezichthouders en handhavers in de periode 2019-2022 verder op ingezet zullen worden. Deze lijst is niet limitatief, maar geeft een aantal thema's weer die op dit moment prioriteit hebben:

- Jeugdoverlast
- Milieu (inclusief 'afval scheiden loont') en hondenuverlast
- Handhaven APV en Drank- en horecavergunningen
- Cameratoezicht
- Mobiliteit, verkeer en parkeren.
- Ondermijning
- Toezicht woninginbraken

' Stadstoezicht levert een bijdrage aan een leefbare en veilige stad'.

6. Basisaanpak

Er zijn op het gebied van veiligheid veel meer onderwerpen van belang die in deze Kadernota niet tot prioriteit zijn benoemd. Deze onderwerpen worden regulier uitgevoerd, zij krijgen alleen geen extra aandacht in de komende jaren. Op deze onderwerpen wordt een basisaanpak ingezet, die recht doet aan de taak of opgave die er op dat terrein ligt.

Rampbestrijding en crisisbeheersing

De conclusies en aanbevelingen, die uit de recente audit op de crisisorganisatie opgehaald zijn, worden uitgevoerd. Uit de audit blijkt dat Gouda planmatig goed is voorbereid op de multidisciplinaire bestrijding van rampen en crises via aansluiting bij de actuele plannen van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM). Voor bevolkingszorg heeft de VRHM een monodisciplinaire, moderne visie en uitwerking daarvan voor de uitvoering van de processen die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen. Een van de aanbevelingen ter verbetering betrof het opstellen van een integrale visie op de inzet van de crisisorganisatie voor incidenten in het sociaal domein. Hier wordt momenteel aan gewerkt.

Vergunningen en ontheffingen

De afdeling Veiligheid en Wijken van de gemeente verstrekt vergunningen en ontheffingen op o.a. het gebied van de openbare orde en de openbare veiligheid. Denk aan aanvragen voor evenementenvergunningen, standplaatsvergunningen, horeca-exploitatievergunningen, sluitingstijden of exploitatievergunningen voor seksinrichtingen. Daarnaast kunnen er voorschriften gesteld worden bij het organiseren van manifestaties zoals demonstraties.

Evenementen

De gemeente toetst vergunningaanvragen voor grote evenementen op veiligheid en impact op de openbare orde. Organisatoren dienen daarvoor een veiligheidsplan te overleggen wat betrekking heeft op o.a. beveiliging, calamiteitenscenario's, brandveiligheid, verkeerscirculatie en communicatie. De gemeente en haar partners adviseren organisatoren hierbij. Bij sommige risicovolle evenementen kunnen er restrisico's overblijven. Hiervoor maakt de gemeente samen met de hulpdiensten aanvullend een integraal operationeel plan. Het geeft inzicht in de (extra) maatregelen die gemeente en hulpdiensten nemen om het evenement veilig te laten verlopen.

Gebiedsregie

In de drie gebieden (Noord, Oost, West) is een gebiedsregisseur vanuit de gemeente actief op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. De gebiedsregisseur werkt samen met actieve bewoners, politie, woningcorporaties, sociaal team en vele anderen aan actuele problemen. Door integraal te werken, vanuit verschillende gemeentelijke disciplines en partnerorganisaties, wordt de leefbaarheid vergroot.

Cameratoezicht

In het kader van handhaving van de openbare orde (art. 151c gemeentewet) mogen camera's geplaatst worden in de openbare ruimte. In de Notitie Cameratoezicht (januari 2016) is dit wettelijk kader uitgewerkt en zijn de principes bepaald die leidend zijn bij de inzet van cameratoezicht, zoals proportionaliteit en subsidiariteit. Dit houdt in dat cameratoezicht alleen mag worden ingezet bij ernstige openbare orde problemen die niet in voldoende mate met andere maatregelen en instrumenten kunnen worden tegengegaan

Jeugdoverlast

De prioriteit ligt de komende jaren bij het bestrijden van jeugdcriminaliteit. De overlast van jeugdgroepen op straat is de afgelopen jaren flink teruggedrongen. Met de focus op preventie bij het jongerenwerk bestrijden de partners gezamenlijk overlastgevend gedrag. Er vindt inzet plaats op overlastlocaties wanneer dit nodig is, onder andere door politie en de bikers van Stadstoezicht. Het jongerenwerk heeft hier met name een signalerende rol. De inzet bestaat uit een mix van contact maken, toezicht, handhaving en inzet bestuurlijke maatregelen.

Veilige jaarwisseling

Een multidisciplinaire werkgroep van gemeente, brandweer, cyclus en politie neemt jaarlijks maatregelen voor een veilig verloop van de jaarwisseling. Zij brengt risicolocaties in kaart en werkt tijdens de jaarwisseling intensief samen volgens een operationeel draaiboek. De mogelijkheden en behoeften in buurten en bij bewoners aan vuur-werkvrije zones wordt nader onderzocht op basis van een pilot tijdens de jaarwisseling 2018/2019.

7. Ambities op een rij

De doelen uit deze Kadernota worden in de jaarlijkse Actieplannen concreet ingevuld met meetbare indicatoren.

- Het verder terugdringen van het aantal woninginbraken: beoogde daling van 10% per jaar
- Ontwikkelen plan van aanpak op drugshandel na uitvoeren verdiepend onderzoek in 2019
- Voorbereid zijn op terugkeerders uit strijdgebieden

- Monitoren extremistische netwerken middels persoonsgerichte aanpak Tegengaan van polarisatie tussen diverse bevolkingsgroepen en individuen
  - Preventieve inzet op risicojongeren door inzet PIT
  - Veiligheidsdomein en zorgdomein werken waar nodig volgens 1g1p1r
  - Informatiedeling over signaleren risicogedrag jeugd is op orde
  - Meer barrières opwerpen ter voorkoming van ondermijning door aanpak van knooppunten en inzet Bibob
  - Het schakelteam duidt op effectieve wijze de binnenkomende signalen
  - Het beperken van instroom en het bevorderen van uitstroom van leden van criminele netwerken
  - Weerbaarheid van bestuur en organisatie tegen ondermijning versterken door o.a. training
  - Er is een door alle ketenpartners afgestemde aanpak bij alle voorkomende extreme woonoverlast-situaties
  - Het verminderen van recidive van overlastgevers door het bieden van de juiste zorg en begeleiding
- De gemeente benut de maatregelen ter handhaving van de openbare orde en de APV

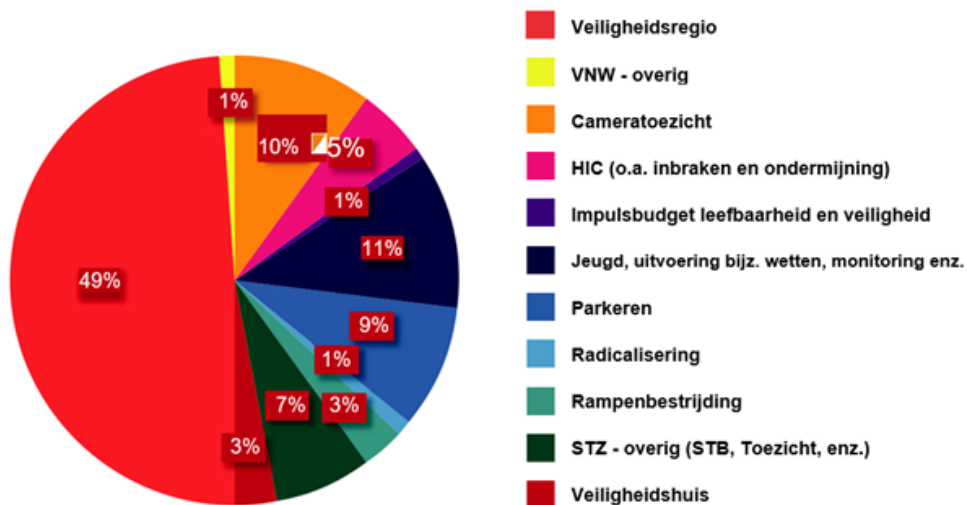
8. Financiële paragraaf

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.591	4.588	4.623	4.624
1.2 Openbare orde en veiligheid	4.205	4.017	3.965	3.948
Totaal	8.796	8.605	8.588	8.572

Financiële intensiveringen vanuit het coalitieakkoord op het terrein van leefbaarheid en veiligheid

bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Impulsbudget leefbaarheid (incl. Buurt bestuurt)	70	130	130	130
Ondermijning		100	100	100
Aanpak Woninginbraken		200	150	100
Evaluatie Jongerenwerk	30			
Ondersteuning stadsmarinier	80	80	80	80
Aanpak Radicalisering		100	100	100

Procentuele verdeling van de budgetten voor leefbaarheid en veiligheid

Bijlage A

Schematische weergave van de aanpak op ondermijning, een programma in vier sporen.

